

În ziua de 22 iunie 2017, Plenul Curții Constituționale, investit în temeiul art.146 lit.d) din Constituția României, al art.11 alin.(1) lit.d), al art.29 și al art. 32 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a luat în dezbateră următoarele excepții de neconstituționalitate:

I. Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.15 din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție raportat la art.13² din același act normativ și la art.297 alin.(1) din Codul penal.

Dispozițiile criticate au următorul conținut:

- Art.15 din Legea nr.78/2000: *"Tentativa la infracțiunile prevăzute în prezenta secțiune se pedepsește"* ;
- Art.13² din Legea nr.78/2000: *"În cazul infracțiunilor de abuz în serviciu sau de uzurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime."*
- Art.297 alin. (1) din Codul penal: *"Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică."*

În urma deliberărilor, Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art.15 din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție raportate la art.13² din același act normativ, cu referire la infracțiunea de abuz în serviciu, sunt neconstituționale.

Curtea a reținut că situația premisă ce stă la baza infracțiunii prevăzute de dispozițiile art.13² din Legea nr.78/2000 presupune, întotdeauna, constatarea întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în forma sa tip, la aceasta adăugându-se elementul suplimentar al folosului necuvenit.

În continuare, Curtea a reținut că elementul material la varianta tip a infracțiunii de abuz în serviciu constă fie într-o inacțiune – neîndeplinirea unui act, fie într-o acțiune – îndeplinirea actului prin încălcarea legii. Plecând de la aceste premise, Curtea a observat că dispozițiile art.15 din Legea nr.78/2000 prevăd că tentativa la infracțiunea prevăzută în art.13² din același act normativ se pedepsește, fără a se face nicio distincție în funcție de modalitățile de săvârșire a infracțiunii de abuz în serviciu.

Aplicând principiile *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus* și *actus interpretandus est potius ut valeat quam ut pereat*, Curtea a constatat că legiuitorul, prin modul de reglementare a dispozițiilor art.15 din Legea nr.78/2000, a urmărit o incriminare și o sancționare a infracțiunii prevăzute de art.13² din același act normativ în forma tentată chiar și în modalitatea săvârșirii acesteia printr-o inacțiune. Or, un adevăr fundamental admis este acela al imposibilității comiterii unei tentative în cazul unei infracțiuni săvârșite în modalitatea inacțiunii, acest lucru fiind contrazis prin prescripția normativă.

Prin urmare, Curtea a constatat că modalitatea de reglementare a dispozițiilor art.15 din Legea nr.78/2000 creează premisa normativă necesară pentru ca aplicarea acesteia să implice recurgerea la procedee arbitrare, ceea ce contravine prevederilor art.1 alin.(5) din Constituție.

În ceea ce privește săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.13² din Legea nr.78/2000 în varianta comisivă, Curtea a constatat că legiuitorul, prin norma criticată, a pus pe același plan activități care constituie un început de executare (tentativa), din perspectiva infracțiunii prevăzute de art.13² din Legea nr.78/2000, cu fapta în formă consumată, din perspectiva infracțiunii de abuz în serviciu în varianta tip, prevăzută de art.297 din Codul penal. Cu alte cuvinte, infracțiunea consumată de abuz în serviciu, prevăzută de dispozițiile art.297 din Codul penal, se identifică cu forma tentată a infracțiunii prevăzute de art.13² din Legea nr.78/2000.

Spre deosebire de celelalte infracțiuni cuprinse în Secțiunea 3 a Capitolului 3 din Legea nr.78/2000, infracțiunea cuprinsă în art.13² din Legea nr.78/2000 nu reprezintă o infracțiune calificată prin scop. Textul conține o condiție – obținerea de către funcționarul public, pentru sine ori pentru altul, a unui folos necuvenit - a cărei îndeplinire, dacă și celelalte elemente constitutive sunt îndeplinite, determină constatarea săvârșirii infracțiunii prevăzute de acesta, în forma consumată. Astfel, infracțiunea prevăzută în art.13² din Legea nr.78/2000 reprezintă o infracțiune de rezultat, nefiind calificată prin scop. Având în vedere cele expuse anterior, concluzia care se impune este aceea că, deși legiuitorul a reglementat pedepsirea formei tentate, tocmai prin modul în care a fost legiferată, este exclusă posibilitatea săvârșirii tentativei la infracțiunea prevăzută de art.13² din Legea nr.78/2000.

Curtea a constatat că acest fapt determină imposibilitatea persoanei în cauză de a-și adapta conduita la prescripția normativă, ceea ce contravine prevederilor constituționale ale art.1 alin.(5).

Decizia este definitivă și general obligatorie și se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și instanței judecătorești care a sesizat Curtea Constituțională, respectiv Curții de Apel Alba Iulia – Secția penală.

II. Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, care au următorul cuprins: *„Pentru persoana asigurată care se află în două sau mai multe situații prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. A și B și care desfășoară activitatea la mai mulți angajatori, la fiecare fiind asigurată conform prezentei ordonanțe de urgență, indemnizațiile se calculează și se plătesc, după caz, de fiecare angajator”*.

În urma deliberărilor, Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art.33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, care exclude posibilitatea acordării indemnizației de maternitate calculate în raport cu toate contribuțiile pentru concedii și indemnizații plătite de asigurat, în alte situații decât cele prevăzute expres de acest text de lege, este neconstituțională.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a reținut că soluția legislativă a art.33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.158/2005 are ca efect excluderea unor categorii de asigurați de la dreptul de a beneficia de acordarea indemnizației de maternitate calculate în raport cu toate contribuțiile pentru concedii și indemnizații plătite de asigurat, deși persoanele aflate în ipoteza art.1 alin.(1) lit.A și B din același act normative se bucură de acest drept. Curtea a apreciat că această soluție legislativă este contrară prevederilor art.16 și art.47 alin.(2) din Constituție, întrucât, din perspectiva respectării obligației de contribuție la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, asigurații se află în situații egale, care nu justifică un tratament juridic diferențiat.

Decizia este definitivă și general obligatorie și se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și instanței judecătorești care a sesizat Curtea Constituțională, respectiv Tribunalului București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale.

III. Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.348 alin.(2) din Codul de procedură penală, excepție ridicată, din oficiu, de Curtea de Apel București – Secția a II-a penală și Tribunalul Arad – Secția penală.

Dispozițiile criticate au următorul conținut:

- Art.348 alin.(2) din Codul de procedură penală: *„În cauzele în care față de inculpat s-a dispus o măsură preventivă, judecătorul de cameră preliminară de la instanța sesizată cu rechizitoriul sau, după caz, judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară ori completul competent de la Înalta Curte de Casație și Justiție, investit cu soluționarea contestației, verifică legalitatea și temeinicia măsurii preventive, procedând potrivit dispozițiilor art. 207”*

În urma deliberărilor, Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi, a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.348 alin.(2) din Codul de procedură penală și a constatat că sintagma „**sau, după caz, judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară ori completul competent de la Înalta Curte de Casație și Justiție, investit cu soluționarea contestației**” din cuprinsul acestora este neconstituțională.

Pentru a pronunța soluția mai sus menționată, Curtea a reținut că dispozițiile art.348 alin.(2) teza a doua din Codul de procedură penală încalcă prevederile constituționale ale art.16, art.21 alin.(1)-(2), art.23, art.24 și art.129, întrucât nu prevăd o cale de atac împotriva încheierii prin care judecătorul de cameră preliminară de la instanța superioară celei sesizate cu rechizitoriul ori completul competent de la Înalta Curte de Casație și Justiție, investit cu soluționarea contestației, se pronunță, în primă instanță, asupra unor măsuri preventive dispuse în cauză.

Decizia este definitivă și general obligatorie și se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și instanțelor de judecată care au sesizat Curtea Constituțională, respectiv Curții de Apel București – Secția a II-a penală și Tribunalului Arad – Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Argumentele reținute în motivarea soluțiilor pronunțate de Plenul Curții Constituționale vor fi prezentate în cuprinsul deciziilor, care se vor publica în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Compartimentul Relații externe, relații cu presa și protocol al Curții Constituționale